

Memo van de gedeputeerde

Stijn Smeulders

Gedeputeerde Stedelijke ontwikkeling en Mobiliteit

Onderwerp

Aantal verkeersdoden Noord-Brabant in 2024 en de Brabantse verkeersveiligheidsaanpak

Geachte Statenleden,

Vandaag maakte het Centraal Bureau voor de Statistiek het [aantal verkeersdoden in 2024](#) bekend. Via deze memo wil ik u informeren over het aantal verkeersdoden in Noord-Brabant. Tevens maak ik van de gelegenheid gebruik u te informeren over de recente ontwikkelingen rondom onze Brabantse verkeersveiligheidsaanpak.

De Brabantse cijfers

In Brabant vielen 114 verkeersdoden in 2024, dat zijn er 6 minder dan in 2023. Ondanks deze afname had Brabant in 2024 het hoogste aantal verkeersdoden van alle provincies in Nederland. Noord-Brabant heeft het meest uitgebreide wegennet van alle provincies (ruim 23 duizend kilometer). Per duizend kilometer weg in de provincie was het aantal verkeersdoden het hoogst in Utrecht, gevolgd door respectievelijk Zuid-Holland, Noord-Holland, Gelderland en Brabant. In Brabant zijn in 2024 evenveel fietsers (41) omgekomen als inzittenden van een personenauto (41). Dit is tegen de trend van de afgelopen jaren in, waarbij het aantal in het verkeer omgekomen fietsers in Brabant sinds 2021 hoger is dan het aantal inzittenden van een personenauto.

Landelijke cijfers

Met 675 verkeersdoden in 2024 kwamen er landelijk 9 mensen minder om in het verkeer dan in 2023, maar opnieuw meer dan jaarlijks in de periode tussen 2010 en 2021. In 2024 kwamen er 246 fietsers en 220 inzittenden van personenauto's om in het verkeer. Het aantal fietsslachtoffers is daarmee licht gedaald ten opzichte van 2023, het aantal inzittenden van personenauto's licht gestegen. Minimaal 44 procent van de verongelukte fietsers reed op een e-bike. De meeste slachtoffers vallen in de leeftijdscategorieën van ouder dan 75 jaar. Ook overleden 59 voetgangers, 57 mensen in een scootmobiel, 56 motorrijders, 30 brom- en snorfietsers en 6 inzittenden van een bestel- of vrachtauto als gevolg van een verkeersongeval.

VeiligheidNL maakte gisteren [cijfers](#) over het aantal fietsslachtoffers in 2024 in Nederland bekend. Dit betreft een landelijk onderzoek, gebaseerd op cijfers van de ziekenhuizen (spoedeisende hulp data). In 2024 kwamen er landelijk 113.000 verkeersslachtoffers op de spoedeisende hulp. 66% daarvan was fietser (74.300). Bij twee op de drie fietsslachtoffers ging het om ernstig letsel. Het aantal fietsslachtoffers met ernstig letsel steeg de afgelopen 10 jaar met 21%. Bij 12.500 slachtoffers werd

Datum

17 april 2025

Documentnummer

6114038

Aan

Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kopie aan

Bijlage(n)

hersensletsel vastgesteld als primair letsel. 10% van de fietslachtoffers tot 11 jaar en 20% van de fietslachtoffers in de leeftijdscategorie van 55 jaar en ouder liepen hersensletsel op. 70% van de fietslachtoffers op de spoedeisende hulp waren het gevolg van een eenzijdig ongeval, 7% van een botsing met een obstakel en 22% van een botsing met een andere verkeersdeelnemer. Momenteel verkennen wij met VeiligheidNL of wij cijfers over fietslachtoffers in de toekomst structureel op Brabantse schaal tot onze beschikking kunnen krijgen.

Datum

17 april 2025

Documentnummer

6114038

Herdenking verkeerslachtoffers

Op zaterdagmiddag 10 mei aanstaande staan in het centrum van Uden 114 lege stoelen, om stil te staan bij de dodelijke verkeerslachtoffers uit 2024 en om aandacht te vragen voor verkeersveiligheid. Het is de negende keer dat we De Lege Stoel in Brabant organiseren. Op zondag 16 november aanstaande vindt de nationale herdenking van verkeerslachtoffers plaats in het Provinciehuis in Noord-Brabant. U ontvangt daar t.z.t. een uitnodiging voor.

De Brabantse aanpak

Iedere Brabander verdient het om veilig thuis te komen; elk slachtoffer is er één teveel. Daarom is onze ambitie NUL verkeerslachtoffers in Brabant. Om het Brabantse verkeer veilig te maken, werken wij nauw samen met Brabantse gemeenten, Rijkswaterstaat, politie en Openbaar Ministerie. De basis van onze gezamenlijke aanpak is het [Brabants Verkeersveiligheidsplan 2024-2027](#). Vanuit die aanpak werken we nauw samen met vele maatschappelijke partners, kennisinstellingen en bedrijven. We werken risicogestuurd en datagedreven, volgens een integrale aanpak langs drie pijlers: gedrag, infrastructuur en handhaving. Deze aanpak sluit aan bij het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. Graag informeer ik u over enkele recente ontwikkelingen in de Brabantse aanpak.

Gedrag

Menselijk gedrag speelt een essentiële rol bij (het vergroten van) de verkeersveiligheid; ruim 90% van de ongevallen wordt (mede) veroorzaakt door menselijk gedrag. Voor de pijler gedrag zijn de verantwoordelijkheden niet wettelijk belegd, het is een gedeelde verantwoordelijkheid. De verkeersveiligheidspartners werken actief aan de professionalisering van de gezamenlijke gedragsaanpak. Zowel de provincie als de gemeenten hebben onlangs ingestemd met het formeren van een gedragsteam waarin alle partijen capaciteit en middelen leveren. Dit gedragsteam gaat aan de slag met de doorontwikkeling van de gezamenlijke gedragsaanpak, gericht op gedragsinterventies, verkeerseducatie, campagnes en gedragsonderzoek, om hiermee de effectiviteit te verhogen en efficiëntie te verbeteren. We zetten al jaren structureel in op verkeerseducatie voor het basisonderwijs (via het Brabants verkeersveiligheidslabel), voortgezet onderwijs (Totally Traffic) en middelbaar beroepsonderwijs (TT Projects). Want jong geleerd, is oud gedaan. Afgelopen jaar hebben 840 basisscholen (ruim 188.000 leerlingen), 96 middelbare scholen (ruim 32.000 leerlingen) en 219 klassen van diverse MBO-instellingen (bijna 4.000 studenten) deze verkeerseducatie gevolgd. Voor het MBO betekent dit een stijging van 900 leerlingen t.o.v. 2023. Daarnaast investeren we in voorlichting en educatie voor andere (onervaren) verkeersdeelnemers, zoals scooterrijders, jonge automobilisten en senioren op e-bikes. Het afgelopen jaar zijn we in Brabant gegroeid van 15 naar 22 actieve Doortrappen-gemeenten. Dat zijn

gemeenten die senioren actief stimuleren om tot latere leeftijd, veilig te blijven fietsen. Veilig fietsen draagt positief bij aan de gezondheid en het vergroot de sociale participatiemogelijkheden van senioren. Gisteren, op de Dag van de Fietshelm, zijn we in samenwerking met 'Stichting Hersenstrijd' en 'Artsen voor veilig fietsen' een voucheractie gestart. Met de actie krijgen seniore fietsers (55-plussers) korting bij de aanschaf van een fietshelm bij hun lokale fietshandelaar. Door het dragen van een fietshelm kan de impact van een ongeval beperkt worden. De actie is succesvol van start gegaan; de eerste ochtend zijn al 200 vouchers gedownload.

Datum

17 april 2025

Documentnummer

6114038

Binnenkort publiceren we een challenge via Start up in Residence, om start-ups uit te dagen met slimme interventies te komen om afleiding op de fiets bij jongeren aan te pakken. Met een van de start-ups willen we de ontwikkeling van de interventie aan gaan. Ook zijn we gestart met een gezamenlijke aanpak op normvervaging in het verkeer, samen met de gemeenten Eindhoven, Tilburg en Helmond. Er is een campagne in ontwikkeling op basis van onderzoek en een gedragsstrategie en er vinden interventies plaats. De campagne heeft als doel normoverschrijdend gedrag in het verkeer te verminderen onder de doelgroep jonge mannen (18-24 jaar), die vaak snelheidsovertredingen begaan en agressief rijgedrag vertonen.

Samen met de verkeersveiligheidspartners hebben we een [Brabantse communicatiekalender](#) voor verkeersveiligheid ontwikkeld. We ondersteunen structureel de landelijke campagnes, zoals BOB, MONO en Het kan hard gaan (gericht op fatbikes). Daarnaast zetten we ook in op provinciale campagnes, zoals Brabant gaat voor NUL, Jouw actie telt, en de gordeldrachtcampagne, die vorig jaar is gelanceerd. In september 2024 hebben we voor het eerst een autoloze schoolweek georganiseerd met gemeente Land van Cuijk. Vanwege het succes wordt dit project in september door meerdere Brabantse gemeenten uitgevoerd.

Infrastructuur

Als wegbeheerder zetten we doorlopend in op het veiliger maken van onze wegen en fietspaden. Met reconstructieprojecten worden grootschalige verbeteringen uitgevoerd en tussentijds treffen we kleinschalige verkeerskundige maatregelen. Zie [memo gedeputeerde](#) van juni 2024 voor een beeld van eerder uitgevoerde verbeteringen in de aanpak Kleinschalige Verkeerskundige Maatregelen. Daarnaast wordt realisatie van herinrichtingen kruispunten N267, N283, N267 Heesbeenseweg en N615 Deense Hoek voorbereid binnen deze aanpak. Ook wordt met gemeente Land van Cuijk naar herinrichting kom Grave gekeken. Wij verwachten dat het voor Kleinschalige Verkeerskundige Maatregelen gereserveerde budget in de Reserve Verkeer en Vervoer dit jaar wordt uitgeput door realisatie van maatregelen of overhevelen naar aan te besteden opdrachten.

Daarnaast doen we als wegbeheerder een beroep op de derde tranche van de ministeriële Investeringsimpuls verkeersveiligheid, die onlangs in Brabant opengesteld is in aanwezigheid van de minister. Vanuit onze regierol stimuleren en faciliteren wij gemeenten actief met een expertteam om ook gebruik te maken van de beschikbare Rijksmiddelen. Voor provinciale en gemeentelijke wegbeheerders in Brabant is in totaal €36 miljoen aan cofinanciering beschikbaar. Doel is om dit budget zoveel al mogelijk te benutten. Voor de provincie als wegbeheerder is €1,2 miljoen beschikbaar. Tot slot hebben we onlangs met de extra bestuursakkoordmiddelen een bijdrageregeling (€10 miljoen) opengesteld voor Brabantse gemeenten om hun

schoolfietsroutes veilig te maken. Hiermee zetten we in op twee focusgebieden uit het Brabants Verkeersveiligheidsplan 2024-2027: fietsers en onervaren bestuurders. Ook dragen we hiermee bij aan (een versnelling op het vlak van) onze ambities aangaande de mobiliteitstransitie en de verstedelijingsstrategie.

Handhaving

Op het vlak van verkeershandhaving vinden diverse nieuwe ontwikkelingen plaats, waarvoor ik u graag verwijst naar het [memo gedeputeerde](#) dat meeging met uw agendavergadering van 14 april jl.

Risicogestuurd en datagedreven werken

Deze bestuursperiode zetten wij conform landelijk beleid extra in op de doorontwikkeling en implementatie van risicogestuurd en datagedreven werken. We investeren in het verzamelen, analyseren en ontsluiten van betrouwbare verkeersveiligheidsdata, zodat alle Brabantse wegbeheerders op basis hiervan risico's beter kunnen inschatten en meer impact kunnen maken met hun maatregelen. De afgelopen periode hebben we vele nieuwe data tot onze beschikking gekregen (of krijgen we binnenkort) op het vlak van functie, vormgeving en gebruik van onze infrastructuur, gedragingen en ongevallen. Het gaat bijvoorbeeld om gedragsobservaties, vormgevingskenmerken, verzekeringsdata, ambulancedata en data van de spoedeisende hulp van Brabantse ziekenhuizen. Er is een ongevallentool ontwikkeld, voor de analyse van ongevallen in tabel en op kaart. Een nieuw dashboard voor de BVVP-indicatoren geeft ons betere sturingsinformatie. Momenteel loopt er een aanbesteding voor de ontwikkeling van het verkeersveiligheidsmodel, waarmee risicogestuurde analyses op locatieniveau mogelijk worden. Brabant is hierin koploper in Nederland. Meer landelijke regie op deze werkwijze is wenselijk, daarover voeren de gezamenlijke provincies intensief gesprek met het Rijk.

Expertteam Verkeersveiligheid

Vanuit onze regierol zetten we sinds 2022 in op een expertteam verkeersveiligheid, dat BVVP-partners adviseert bij diverse verkeersveiligheidsvraagstukken, zoals het opstellen en interpreteren van risicoanalyses, het opstellen van uitvoeringsprogramma's, het geven van advies over gedragsbeïnvloeding door inzet van campagnes en communicatie, de inzet van verkeershandhaving, de inrichting van infrastructuur, het geven van advies over effectmeting en monitoring en het ondersteunen bij subsidieaanvragen. Momenteel wordt een evaluatie van het expertteam uitgevoerd, op basis waarvan we besluiten over (de wijze van) continuering van het expertteam.

Grensverleggend activatieprogramma verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is een complexe opgave, die samenhangt met vele andere maatschappelijke opgaves. In samenwerking met Smartwayz.NL wordt sinds de zomer van 2024 gewerkt aan een Grensverleggend activatieprogramma verkeersveiligheid. Hiermee beogen we om, in aanvulling op het Brabants Verkeersveiligheidsplan, grensverleggend te kijken (zowel internationaal als over de opgaves heen) om een doorbraak te realiseren op het vlak van verkeersveiligheid. Uit dit traject komen diverse vernieuwende activatieprojecten voort, die met vele (nieuwe) partners uitgewerkt en opgepakt gaan worden.

Datum

17 april 2025

Documentnummer

6114038

Ieder slachtoffer is er een teveel

Met deze maatregelen versterken we onze uitvoeringskracht. We proberen de trend te keren en het aantal slachtoffers structureel te verminderen. Samen met onze verkeersveiligheidspartners blijven we ons de komende tijd hard inzetten voor een verkeersveilig Brabant.

Datum

17 april 2025

Documentnummer

6114038

Met vriendelijke groet,

Stijn Smeulders